

REO núm: 1042
Data: 08/02/2023

La corrupció a Catalunya: percepcions i actituds ciutadanes. 2020

Resum nota de premsa

El Baròmetre 2020 d'Antifrau constata la tendència a la baixa de la percepció dels catalans que creu que hi ha molta o bastanta corrupció, situant-se en un 67%

- Aquesta xifra, en l'onada anterior del Baròmetre, se situava en un 71,9% i va assolir el seu punt àlgid l'any 2014, arribant al 82,3%
- Tot i així, un 79,5 % dels enquestats considera que la corrupció a Catalunya és un problema greu o bastant greu, una xifra que al 2018 se situava en el 81,3%
- En el Baròmetre d'enguany, i degut a la situació d'emergència que vivim, s'ha incorporat la percepció de la correlació entre les situacions d'emergència (com ara una pandèmia) i l'augment del risc de corrupció, que ha detectat un 61,2% dels enquestats
- Pel què fa a la política i els que s'hi dediquen, la percepció de poca o nul·la honestedat és compartida pel 53% dels enquestats, tot i que disminueix un punt respecte al 2018. Baixa, però, significativament el percentatge que creu que els partits polítics es financen il·legalment (un 43,1%, mentre que el 2018 era d'un 51,9%)
- Pel que fa al compromís i la implicació per frenar la corrupció, la denúncia escala fins al 38,8% com a via preferida per involucrar-se de manera activa, el 2018 aquesta via era escollida pel 36,1%
- Correlativament, pel que fa a les àrees de risc de corrupció, s'observa per primera vegada una disminució lleu en els percentatges de percepció de corrupció en els serveis públics. Concretament, en el Baròmetre 2020 els catalans consideren que la corrupció està molt o bastant estesa a Obres Públiques en un 75,1% (83,5% al 2018), Urbanisme en un 67,7% (78,3% al 2018) i Justícia en un 58,9% (65,3% al 2018)
- La visió ciutadana sobre la transparència de les institucions és crítica, ja que un 59% les considera poc o gens transparents (respecte el 54,8% de l'anterior onada)

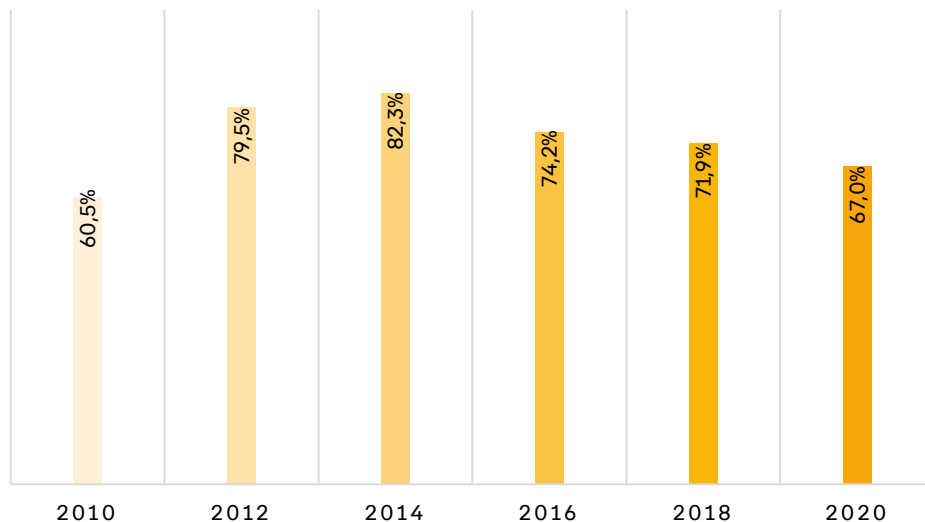
9 de desembre de 2020. El director de l'Oficina Antifrau de Catalunya, Miguel Ángel Gimeno, ha presentat aquest matí els resultats del baròmetre **La corrupció a Catalunya: percepcions i actituds ciutadanes**, coincidint amb el Dia Internacional contra la Corrupció, que se celebra el 9 de desembre, juntament amb la cap de Relacions Institucionals, Visibilitat i Participació d'Antifrau, Lourdes Parramon.

El baròmetre és un estudi que recull dades sobre la percepció de la corrupció a Catalunya, sobre els nivells de transparència i integritat en les Administracions Públiques catalanes i sobre actituds i comportaments de la ciutadania i es realitza de manera bianual des de l'any 2010.

La percepció de la corrupció disminueix, tot i que un elevat percentatge dels enquestats considera que és un problema greu o bastant greu a Catalunya

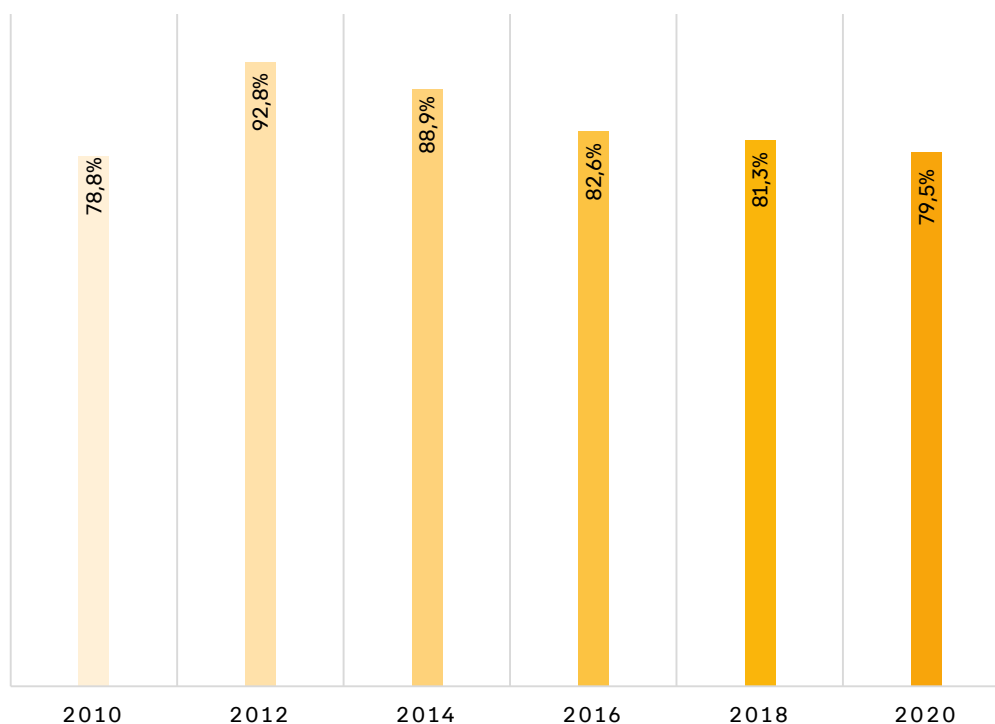
Dels resultats del Baròmetre es desprèn que **la percepció de corrupció** està assentada en nivells alts: el **67%** (gràfic 1) considera que hi ha molta o bastant corrupció davant el **71,9% del baròmetre del 2018**. **Cal destacar que tot i ser un percentatge elevat, destaca la tendència a la baixa dels catalans que consideren que a Catalunya hi ha molta o bastant corrupció. Una xifra que l'any 2014 va assolir el seu punt més àlgid amb un 82,3%.**

Gràfic 1. A Catalunya hi ha molta o bastant corrupció

Tanmateix, enguany un **79,5 % dels enquestats percep que la corrupció a Catalunya com un problema greu o bastant greu**, una xifra que al 2018 se situava en el 81,3% (gràfic 2).

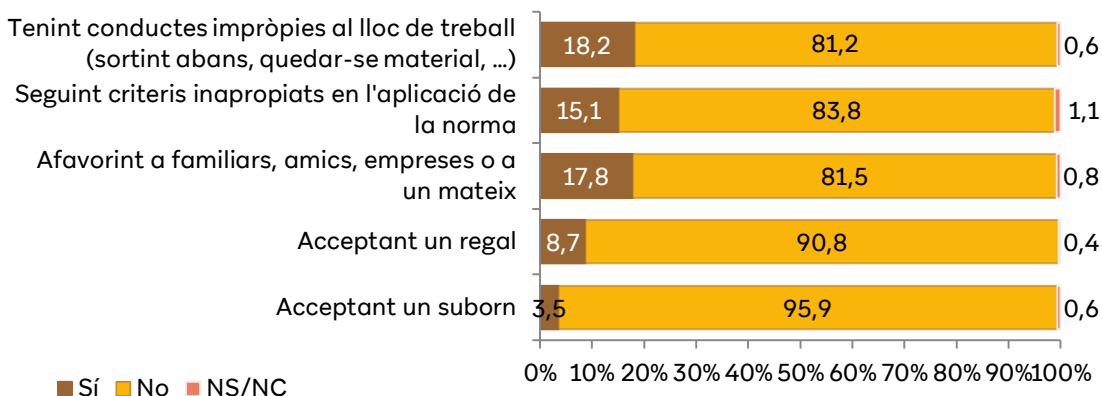
Gràfic 2. La corrupció a Catalunya és un problema molt o bastant greu

Per gènere, **les dones tenen la percepció que hi ha més corrupció que els homes** (71,6% versus un 61,6%), la consideren un problema greu en major mesura que els homes (44,5% versus un 36,6%) i també són més permeables a la creença que la corrupció ha augmentat (35,7% enfront el 24,1% dels homes).

No obstant, **quan es traslladen les preguntes a l'experiència personal i directa**, els resultats cauen de manera dràstica. El **18,2% respon haver vist conductes impròpies al lloc de treball**, davant el 30% del 2018 i baixa la identificació de **critèris inapropiats en l'aplicació de la norma** (15,1% davant el 22,9% del 2018), **l'afavorir familiars, amics, empreses o a un mateix** (17,8% davant el 22,5% del 2018), **l'acceptació de regals** (8,7% davant el 12,2% del 2018) i **l'acceptació d'un suborn** (3,5% en front al 4,2% del 2018).

Gràfic 3. En els darrers dos anys, a Catalunya, ha vist personalment en alguna institució pública que un treballador abusés de la seva posició en benefici privat...

La ciutadania és lleugerament més laxa ara que fa dos anys

La **tolerància social** cap a comportaments inapropiats experimenta una evolució irregular. Hi ha conductes en què la ciutadania relaxa lleugerament els seus estàndards i en altres augmenta amb un petit percentatge la seva reprovació.

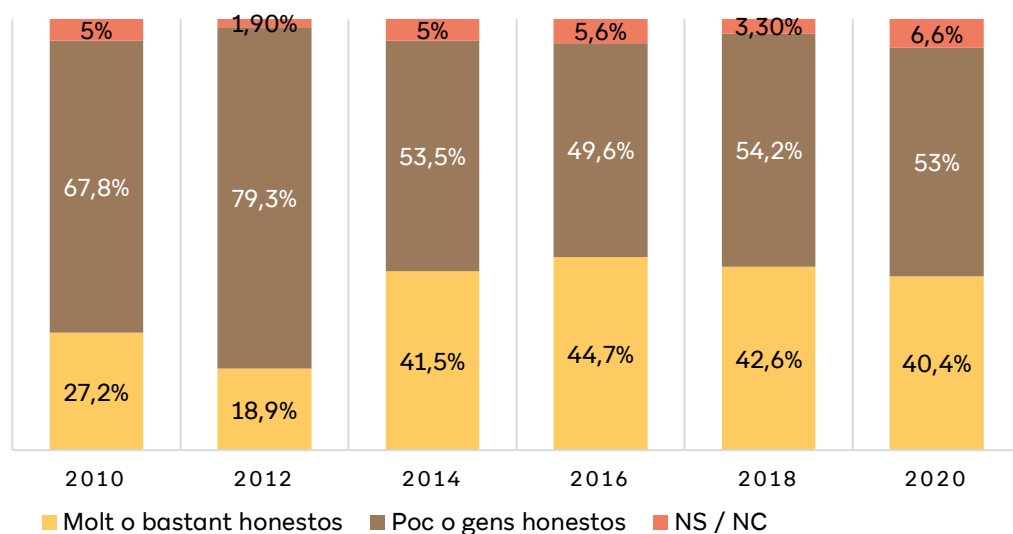
La conducta de l'alt càrrec que admet com a regal una caixa de vi creix en acceptació (un 21,1% ho considera ara una pràctica acceptable, enfront el 17,7% el 2018). I el mateix passa amb el fet que **una persona que treballa al sistema sanitari públic ajudi un familiar a saltar-se la llista d'espera** (14,4% d'enguany versus el 11% del 2018). En canvi, que un **polític contracti un amic íntim per un càrrec de confiança és acceptat per un 6,4%** envers el 8,5% del baròmetre anterior.

Fer trampa en l'empadronament per triar escola compta amb la justificació del 26,9% (28,2% l'any 2018) mentre que **trucar a un metge amic per evitar la llista d'espera ho considera justificable un 22,1%** (davant el 22,7% de l'any 2018) i un **13,8% considera justificable no pagar l'IVA corresponent** (12,9% l'any 2018).

Baixa el percentatge de catalans que considera que els partits polítics es financen il·legalment

La visió que té la ciutadania de **la política** i els que s'hi dediquen no és bona: **la percepció de poca o nul·la honestedat se situa en un 53%**, una xifra, però, que experimenta un lleuger descens de més d'un punt respecte l'onada del baròmetre anterior (54,2%). Baixa significativament el percentatge que creu que **els partits polítics es financen il·legalment** (un 43,1%, mentre que el 2018 era més de la meitat, un 51,9%) (gràfic 4).

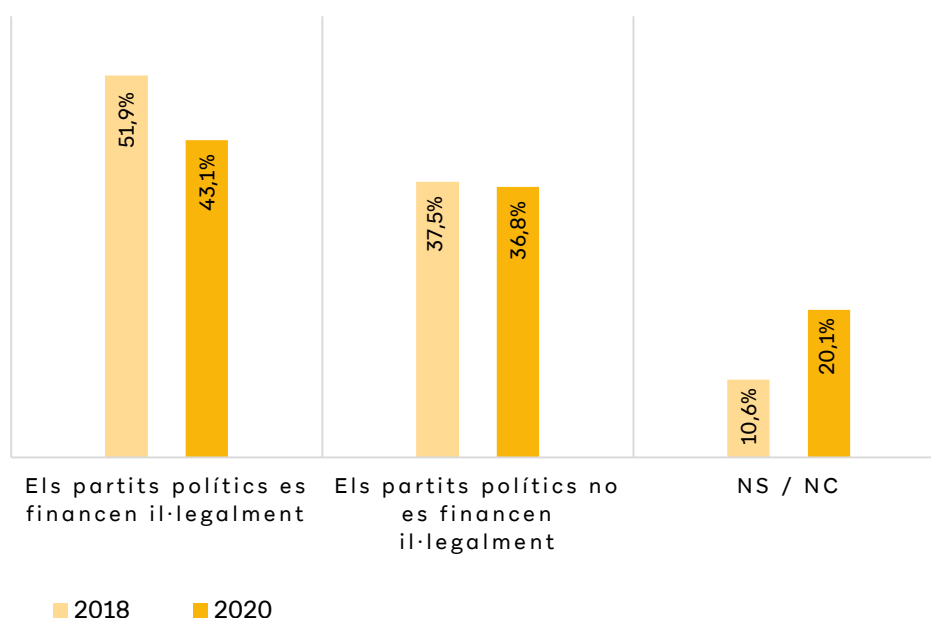
Gràfic 4. Grau d'honestedat dels càrrecs polítics

En aquest sentit, en la segmentació per edat, els joves de **18 a 29 anys** són els més tolerants amb les conductes corruptes. Per exemple, aquesta franja d'edat duplica respecte al total considerar molt o bastant acceptable que un polític doni el seu suport a un projecte per beneficiar un grup econòmic en atenció al suport que aquest ha donat al seu partit: el **35,3% dels joves entre 18 i 29 anys** enfront del 8,7% dels que tenen entre 45 i 64 anys **creuen acceptable que un polític doni el seu suport a un projecte per beneficiar un grup econòmic en atenció al suport que aquest ha donat al seu partit** respecte el 15,4% del conjunt dels enquestats.

Respecte la consideració de **conductes corruptes**, els joves també són més tolerants amb la corrupció. Per exemple, el **43,1, % dels joves entre 18 i 29 anys** i el 12,7% dels que tenen més de 65 anys creuen acceptable que un funcionari faci servir un bé públic (cotxe, telèfon...) per a una finalitat privada enfront el 18,9% del conjunt.

Gràfic 5. Finançament dels partits polítics

Un 78,6% de la ciutadania censura els vincles entre política i negocis

La ciutadania segueix censurant els vincles massa estrets entre **política i negocis** (un 78,6%, tot i que el 2018 ho feia un 82,9%) i és **força crítica amb el retiment de comptes sobre la gestió política** (un 84,1% considera que els polítics no expliquen prou la seva gestió, tot i que **aquesta dada retrocedeix també de manera significativa**, el 2018 ho creia un 89,8%). Correlativament, **un 85,1%** considera que les **relacions entre els càrrecs públics i els grups d'interès son poc o gens transparents**, mentre que fa dos anys ho feia el 80,5%. **El 85,8%** manté la creença en que **el patrimoni i**

L'activitat econòmica dels càrrecs públics hauria d'estar controlat per un organisme independent.

En el Baròmetre d'enguany, i degut a la situació d'emergència que vivim, s'ha incorporat la percepció de la correlació entre les situacions d'emergència (com ara una pandèmia) i l'augment del risc de corrupció, que ha detectat un **61,2% dels enquestats**.

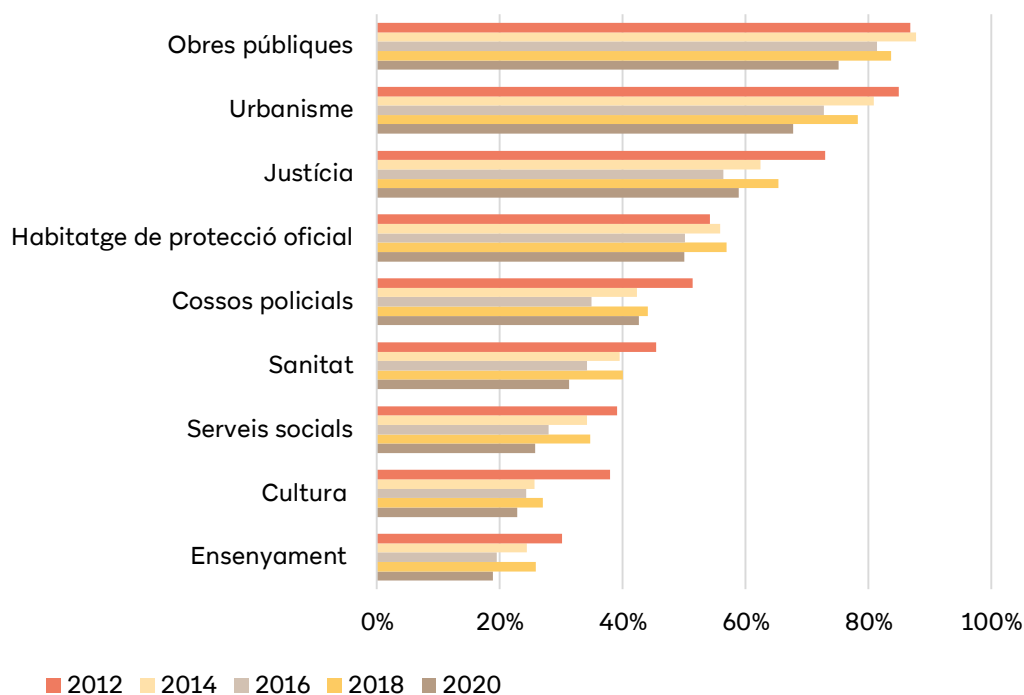
La percepció de l'honestat del personal de l'administració disminueix i també descendeix la percepció de corrupció als serveis públics

S'observa un descens en la confiança en el personal al servei de **l'administració**. Un 59,9% dels enquestats considera que el personal de l'administració és molt o bastant honest, enfront al 69% de l'any 2018.

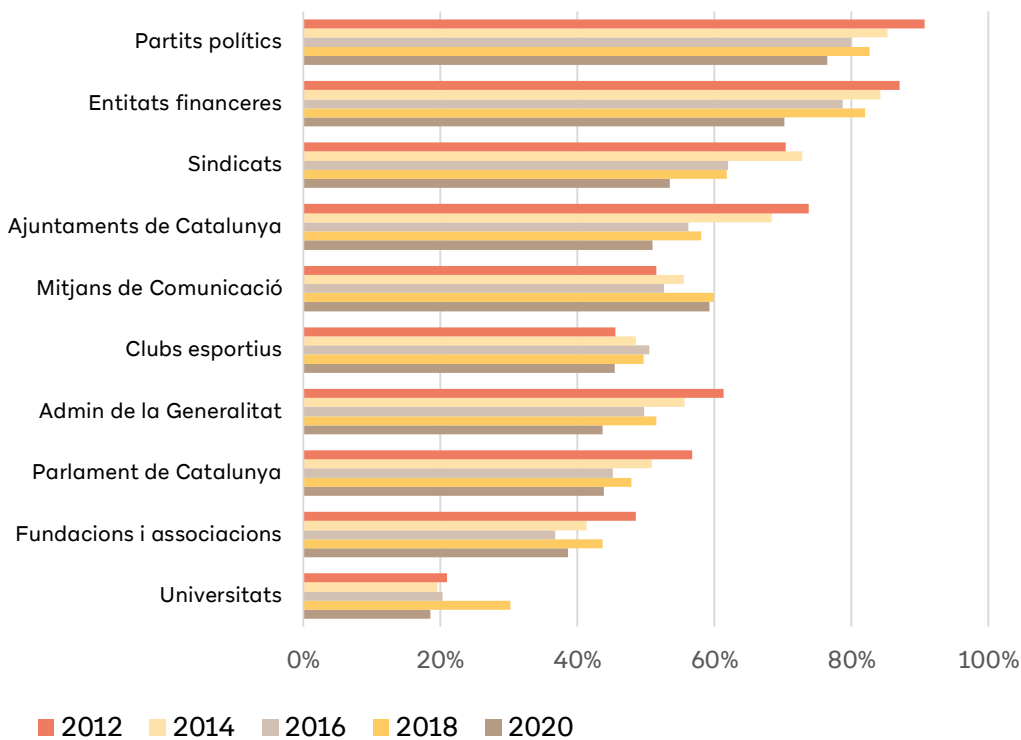
Respecte als resultats del baròmetre de fa dos anys, disminueix lleugerament la sensació de que la corrupció està molt o bastant estesa a les **àrees de risc**. S'observa per primera vegada una disminució lleu en els percentatges de percepció de corrupció en els serveis públics. Concretament, en el Baròmetre 2020 els catalans consideren que la corrupció està molt o bastant estesa a **Obres Públiques en un 75,1%** (83,5% al 2018), **Urbanisme en un 67,7%** (78,3% al 2018) i **Justícia en un 58,9%** (65,3% al 2018).

Pel que fa a **les institucions**, també decreix la percepció de molta o bastanta corrupció i **les que encapçalen la llista amb més percepció de corrupció són els partits polítics** amb un 76,5% davant el 82,7% del 2018, **les entitats financeres**, que descendeixen de la primera posició a la segona, amb un 70,2% versus al 90% del 2018 i en la tercera posició se situen **els mitjans de comunicació** amb un 59,35% davant el 60% del 2018 – una posició que van ocupar els sindicats en el Baròmetre del 2018 - (gràfic 8). En referència a les **activitats públiques** també disminueix la percepció de molta o bastanta corrupció respecte al Baròmetre del 2018. Així, respecte al baròmetre de fa dos anys els **contractes** passen d'un 76,7% a un 67,9%, la **concessió de llicències i autoritzacions** d'un 68% a un 57,9%, les **subvencions** d'un 66,5% a un 54,6%.

Gràfic 6. Corrupció molt o bastant estesa per serveis públics

Gràfic 7. Corrupció molt o bastant estesa per institucions

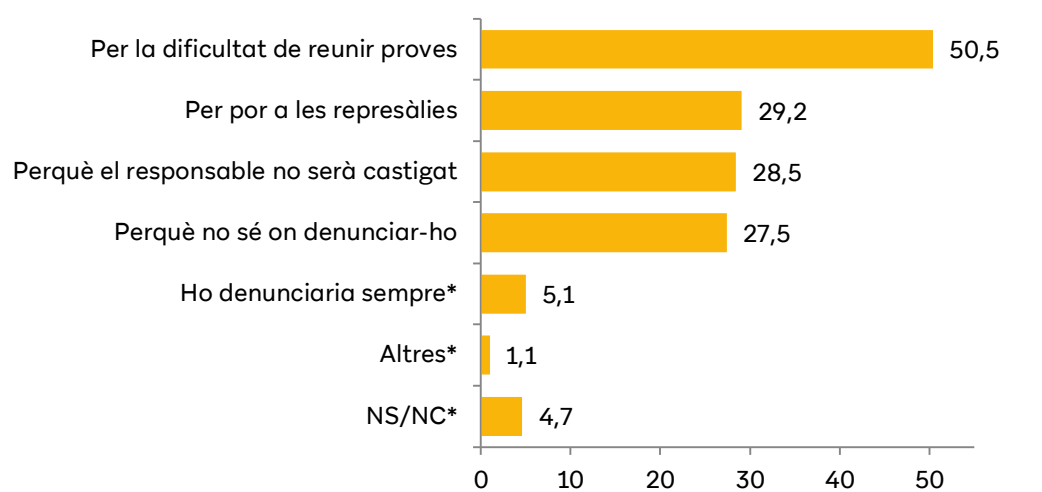

Disminueix la percepció sobre la transparència a les institucions

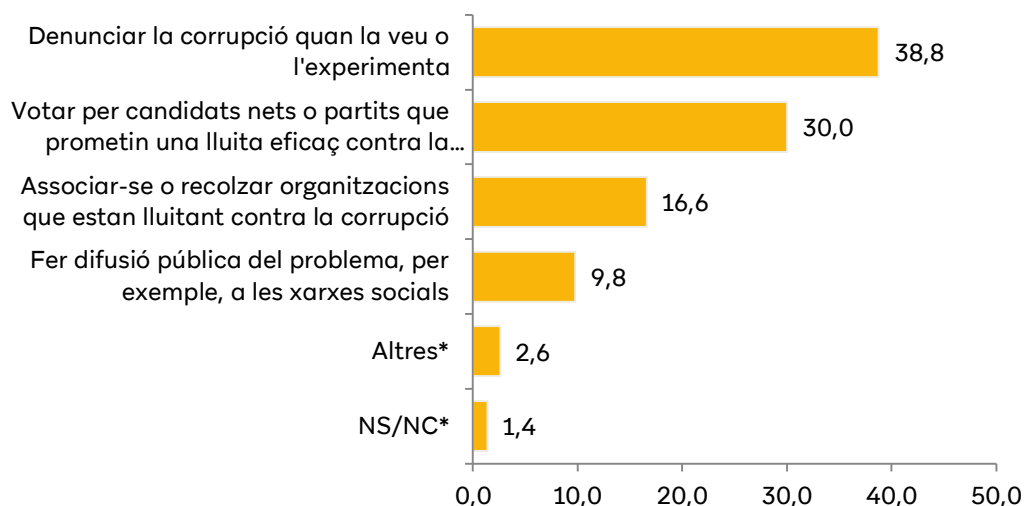
La visió ciutadana sobre la **transparència** de les institucions és crítica, ja que un **59% les considera poc o gens transparents** (respecte el 54,8% de l'anterior onada), per bé que, malgrat les oscil·lacions, hi ha un progrés sostingut en la darrera dècada.

La denúncia escala fins al 38,8% com a via preferida per involucrar-se de manera activa en la lluita contra la corrupció davant el 36,1% del 2018, però les persones enquestades també contempen altres fórmules (el vot, associar-se o fer-ne difusió pública de la corrupció). Pel que fa als esculls per a la denúncia dels casos de corrupció rau en circumstàncies alienes a la pròpia voluntat: es disparen, com a principals motius adduïts, la dificultat d'obtenir proves (per a més de la meitat dels ciutadans/anes) i la por a les represàlies (que inhibeix el 29,2%).

Gràfic 8. Per quin dels següents motius vostè es plantejaria no denunciar un cas de corrupció del qual en té coneixement?

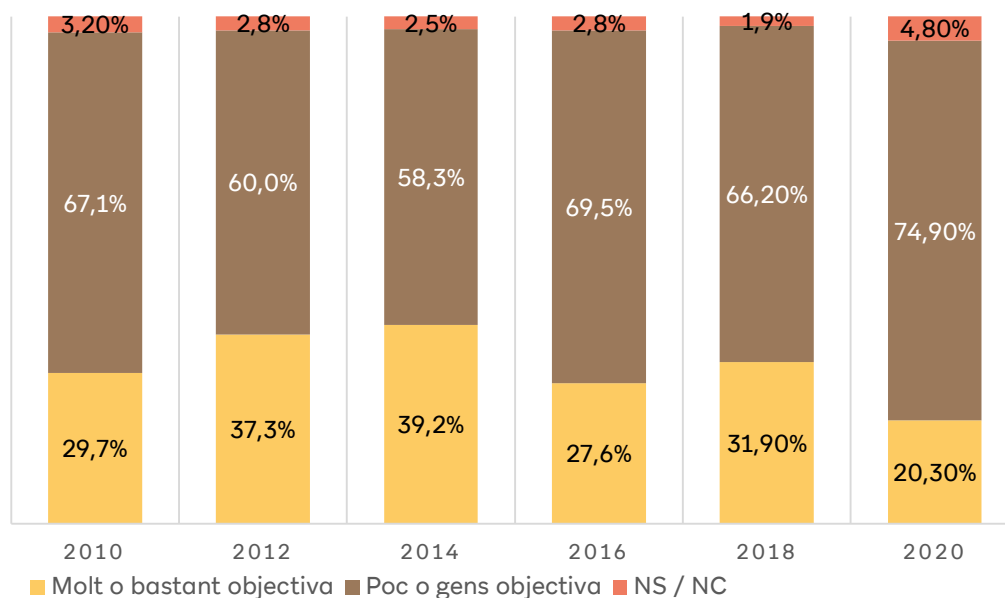

Gràfic 9. Què és el més efectiu que una persona com vostè pot fer per ajudar a combatre la corrupció a Catalunya?

Tanmateix, pel que fa a la informació sobre corrupció que ofereixen **els mitjans de comunicació, els enquestats consideren poc o gens objectiva per un percentatge notable del 74,9%**, una xifra que augmenta significativament respecte el 2018, que es va situar en el **66,2%** (gràfic 11).

Gràfic 10. Objectivitat de la informació oferta pels mitjans de comunicació

D'altra banda, la ciutadania atorga la nota d'un 5,81 a la policia per combatre la corrupció, un 5,72 a les ONG's i altres associacions, un 5,55 a l'Oficina Antifrau i suspèn a la justícia i als mitjans de comunicació amb un 4,87 i un 4,5, respectivament.

Aquest és el 6è baròmetre sobre **La corrupció a Catalunya: percepcions i actituds ciutadanes** i forma part d'una sèrie iniciada el 2010 amb la qual es pretén millorar el disseny de les polítiques públiques en aquest àmbit, especialment des de la Prevenició. El treball de camp es va realitzar del 5 al 28 d'octubre de 2020, mitjançant trucades telefòniques a 850 persones.

Contacte:

comunicació@antifrau.cat

<https://www.antifrau.cat>

93 554 74 92

93 554 55 74

93 554 55 61